

"Jenerál" Jonáš.

Povídka. Pro Pokrúk Zapadu napsal Dr. J. L. Hrdina.

(Dobrotu.)

"Sotva dýchám, jak jsem běžel, abych vás dohonil."

"Proč?"

"Chtěl jsem vám říci, Klárko, že odehám z Prahy, a v čestných kasárnách mne nikdo víc ne spatří. Nemějte tedy obavy, že bych mohl snad jediným neprozřetelným slovem prozradití Vojtěškově, či je synem a k vám tak svané pravdě oloupiť hodné to dítě o jedinou útratu, o vřelou upomínku na muže vašeho, o němž se domnívá, že byl jeho otcem a s jehož památkou váude se honosí. Ne, Jonáš to nikdy nevyzradí. — Potom jsem se vám chtěl vysvětliti, Klárko, a velikého hřchu. Osud, který po dvacet let pomílel mi udalost, jež se jinak mohla státi pro mne základem pořádného života, dnes — právě dnes zle si se mnou zahrál. Prosila jste mne, abych dítěti vašemu donesl váš pozdrav a výslešku. Pozdrav jsem vyřídil, ale výslešku jsem ukradl. Nehněvejte se, — nevěděl jsem ještě v té chvíli, že jsem otcem Vojtěškovým — učinil jsem tak z hladu. Nevím, kdo mi našeptal, abych dítě své oloupiť o sousto, jež posílá mu matka jeho. Snad za ten hřch mi adělil osud tajemství dávné. Dokázal jsem tím, že nejsem hoděn jména "otce", ale za to sousto uzmuté se odměním Vojtěškově, jakmile vyhraju svůj proces."

A chopiv ruku Lipančinu, poříbil ji a zmizel z nádraží. Lipanka báživě se ohlídlá, zdali to nikdo neviděl. Nikdo. Oddychla si a přetřela dlaní čelo, jako by chtěla zapuditi myšlénky a vzpomínky, jež na ni dorážely s otázkou, co se to v duši její děje.

"Tak, tak! — chtěla jsem se několikrát zeptat Vojtěška, odevzdali mu Jonáš v pořádku zatímť výsluhu. Ale za celé půldne nepřišla jsem k té řeči. Vždycky se to nějak zamlulo. Tak on to chudinka snědl sám, někde v koutku kasáren, — z hladu."

A nemohla se zdržeti pláče.

* * *

Jedné podzimní neděle — takhle k večeru, bylo v hospůdce "u Kanonu" v podlouhých, proti čestným kasárnám, neobvykle živo a hlučno. V hospodě hlava na hlavě a samý kanonýr. Jeden z nich hrál v koutě na tahač harmoniku a druhý mu zpěvem pomáhal, že strop se prohýbal a okna se otřásala a hrozila vypadnouti do ulice.

Kanonýři ze třetího roku šli na dovolenou. Dostal každý z domova na cestu peníze a ti, co ubírali se do svých domovů směrem ku Kladnu, Strašceci a Rakovnicku, určili, že pojedou všichni společně až v noci posledním vlakem a odpůldne že stráví naposledy veselé se svými kamarády. Někteří chtěli, aby se šlo dolů do Prahy, ale závodčí Lipan se tomu opěl.

"Kamarádi, "u Kanonu" bývala po tři leta naše hospoda, po tři leta náš hostinský poctivě obsluhoval, často i na křidu, — bylo by hřchem, abychom dnes, kdy můžeme pustit do světa o několik grošů víc než bývalo, abychom dnes zašli do hospody, kde nás nikdo nezná. Hostinský nám vždy řádně naléval a neptal se, máme-li peníze či ne. Dejme mu utržit dnes hotově, co chceme utratit, — je to dnes poslední útrata naše, jako řadových vojáků."

Návrh ten přijat bez odporu a teď se podívejte na ten život. Takový najdete jen ve vojenské hospůdce hradčanské.

"Pijte, kamarádi, jzte, co kdo rád, kuřte — já platím dnes za vás celou útratu!" volal jeden vysloužilý desátník, bohatý selaký synek.

"Dnes platím já!" ozval se kdosi u dveří. Pro kouř a šero podvočerní nebylo ani dobře naň vidět.

"Kdo je, co chce platit a mne přetrumfnout?"

"Dovolte mi, hoši, abych za vás dnes zaplatil útratu!" volal znovu ten člověk u dveří.

"Kdo je to, co všem řádně!" A vojáci se nabyřili, aby lépe viděli. Nějaký člověk v občanském oděvu, klobouk na levém uchu.

"Kdo jste, pane?"

"Hradčanský "jenerál" — starý Jonáš. —"

"Že do tebe, dědku, nechce uhoďit! Ještě ho to hláznovatí nepustilo."

"Prodal břitvu a nůžky, odtal se a ze zbytku chce pohostit plnou hospodu kanonýřů!" směli se vojáci.

"No, ty věci si nechám na památku, jak jsem se protloukal životem, ale prodal jsem dům, tu ten náročný dolo. —"

"Vidět dům nebyl váš?"

"Byl. Koupil jsem ho, ten lotr Jepík mne o něj ošidil, ale já po letech konečně proces vyhrál a dnes jsem dům svůj prodal podruho, za hotově. Chcete je vidět? Tu jsou, samé stovky a tisícevky. A proto dnes platím já. Jste mými kamarády, dávají jste mi živobytí, proč bych vám neměl oplácit, když mám víc než potřebuji! Ho spodo, rozsvítit!" A odhodiv klobouk a hůl, usadil se důvěrně mezi vojáky.

Vojáci slyšeli z úst hradčanského "jenerála" tisíckrát tu historku, že vede proces o dům. Ale myslili, že je blázen. A najednou přijde a ukazuje tisícovky.

"Poslyšte, "jenerále", snad by bylo přece jen lépe, abyste za nás neplatil. —"

"Proč?"

"Nu, řekne se, tak a tak, — snad nejsou peníze ani vaše a my bychom k vám veselosti, již jsme si pořídili sami, neradi pak viděli nějaké opletácky. —"

"A tak, — vy mi nevěřte! Vy myslíte pořádk, že jsem blázen. Proto jedině jsem byl bláznem, že jsem nosil darované hadry na sobě. Dnes jsem si koupil za své peníze oděv, jaký jsem chtěl, — podívejte se, a nikdo na mne nepokřikuje. Či myslíte, že advokáti a soudy by jednali rozumně s bláznem? — že by se zabývali s bláznovou obžalobou, že by vyslechli a přijali za své jeho důvody? Snad jsem byl chvílemi blázen, ale neďte se mi, — až vy ztratíte přes noc celý svůj majetek, nebude počínání vaše taky vždy správné. Nyní jsem dostal zase jmění zpět a mám zase rozum jako vy."

"Proč jste prodal dům tak záhy?"

"Lid je zlý. Dnes mne dosud nepoznali, ale zítra, až by se to rozhlásilo, pokřikovali by na mne zas. Dřve na mě pokřikovali, že jsem byl žebrákem, nyní by mně spřáli, že trám víc a lepší kabát, než oni. Abych nezapoměl, — je tu mezi vámi taky Vojtěch Lipan?"

"To jsem právě já sám!" povídal závodčí, sedící po pravé straně vedle Jonáše. Jonáš se obrátil k němu a zadíval se do jeho tváře.

"Tys Vojtěšek?"

"Ano! — Ale že se chlubit, že máte rozum, měl byste vědět, že nemáte právo vysloužilému poddůstojníkovi tykat."

"Tak, tak, nemám právo! — Nu, já bych vás byl nepoznal."

"Nu, snad by nebyla tak velká škoda!" usmál se voják. Poznámka ta patrně zabolala Jonáše. Zakýval hlavou, jako by chtěl říci: "Dobře tak, nic jiného nezasloužím." Pak se nahnul k závodčímu.

"Nezmiňovala se matka vaše o mně, když před rokem vás navštívila v kasárnách?"

"Jste příliš doměřlivý, "jenerále", myslíte, že každý mluví jen o vás, o vaší šarži."

"Nu, nic uedělá. Ale pozoruj, že přátelská nálada a veselost mezi

vámi váre a myslím, že jsem tím vinen já."

"Nebuďte tak doměřlivým."

"Nu, vždyť mám rozum. Pádu zas. Ale jednu službu mi prokáže, Lipane. Třká se vaší matky."

"Mé matky?"

"Totiž — spíše vašeho otce. Jedná se o jeho odkaz jakýs. Vy sám o tom nevíte. Těž advokát, jenž řídil můj proces, byl právním zástupcem i vašeho otce. Zsleřitost přý je skončena a advokát posílá nějaké listiny vaší matce mým prostřednictvím."

"Vaším prostřednictvím?" divil se hlásitě Lipan.

"Ano, měl ke mně důvěru, že to odevzdám. Jsem zámožný měšťan, žádný poběhlík. Tu to máte. Je to vaše řádně zapečetěno. Odevzdejte to tak matce své."

A zaplatil svou sklenku piva a podal všem ruku — to trvalo hezkou chvíli — a smuten odešel.

Vojáci prohlíželi zapečetěnou velikou obálku, potěškávali, hádali.

"Eh, co nám po tom. Schovej to, Vojtěchu, a ty tam spusť nějakou veselou!"

A znovu rozproudil se hospůdkou rozpustilý smích a zpěv, a signál "k návratu" už byl dávno odtrouben, když vojáci opouštěli hospůdku. Jedni šli na nádraží, ti mladší do kasáren.

Lipanka se mohla radostí zbláznit, když syn její v noci vrátil se z vojny. Spala už, nečkala ho, proto to bylo pro ni překvapení veliké. A bylo už po gpaní. Vojtěch pověděl a sřbil, že všelijaké ty povídačky vojanské si odloží až na zřtřek, ulehli do vystlané postele a brzy usnul.

Lipanka do rána nemohla oka zamhouřiti. A z dlouhé chvíle prohlížela si jeho pěkné vojenské šaty. Jen po vrchu. Do kapes by se nepodívala za celý svět. Vojtěch je dospělý muž — to by nebylo hezké.

Asi po desáté už prohlížela k ránu ty hvězdičky na límci kabátu, když Vojtěch se probudil.

"Už jste našla, matičko, co hledáte?" smál se Vojtěch.

"A co bych hledala, dítě zlaté?"

"Přece jsem vám říkal při svém příchodu, že vezu pro vás nějaké listiny."

"Nic si mi neřkal."

"Říkal, matičko, ale přeslechla jste asi. Tam je to ve vnitřní kapse kabátu."

"A jaké listiny?"

"Prý od našeho advokáta."

"Pro pána boha, vždyť jsem jakživá nebyla u advokáta ani u úřadu! — A kdo ti to dal?"

"Ten starý blázen, hradčanský "jenerál", — vždyť se naň pamatujete od loňska."

Lipanka se skoro lekla toho jména. A musila usednout. Tak se jí nohy třásly.

"Snad se nebudete lekat, matinko, když slyšíte slovo "advokát"!"

A vyprávěl, jak a kde se sešel večera s tím člověkem.

"A mně že to máš odevzdat?" ptala se bojácně.

"Přímě vám. Tady to máte, pečetě neporušena."

nou matku a ty sám jsi ji hoden, Zůstaň vždy tak hodným synem, a abys ji mohl snáz ušíviti, přijmi ode mne tyto peníze. Jsi brdým, ale vrátit mi je nesmíš, nemůžeš. Včera jsi odjel z Prahy domů, já z Prahy do ciziny. Vřec se nikdy nevrátím. Za dům svůj utržil jsem třicet tisíc, — deset tisíc si nechám, více nepotřebuji, ostatní přijmi pro sebe a pro matku svoji. Je to málo za provinění mé proti tobě, ale přijmi to. S bohem

Pavel Jonáš.

Vojtěch složil ruce křížem, díval se na řadu bankovek, pak se zahledl na bledý matčin obličej.

"Matičko, čím se provinil starý Jonáš proti mně?"

"Hladem dohnán snědl ti výsluhu, již jsem ti po něm posílala do kasáren!" povídala Lipanka s prosebným zrakem, jen aby Vojtěch už na nic se neptal. A vyprávěla tu historku, která co se týče provinění nestála ani za řeč.

"Co s těmi penězy, maminko?"

"Mně se neptej, hochu, já nevím v té chvíli, kde mi hlava stojí."

"Jonáš přece nemá zdravý rozum. A včera mluvil přece tak rozumně, jako z kazatelny. No, peníze jsme dostali, uševováme je, uložíme a já ukusím, abych vás i sebe uživil bez pomoci Jonášovy. Možná, že po čase přijde a bude chtít peníze zpět. Tu je má!"

A od těch dob uplynula už hezká řada let a Lipan, ač se musil často seprat a bídou, aby život ubáčil, ne tknul se těch peněz. Až v loni, když mu matka zemřela. Vzal několik zlatek z narostlých úroků, aby měl na rakev, hrob a kuže. Ale sřbil si, jakmile nastanou lepší výdělky, že tam těch několik zlatek zase vrátí.

Nebezpečná doba.

Letní doba, ačkoli na pohled tak krásná, přináší s sebou mnohé nebezpečí a mnohou nemoc, zvláště průjem a rozličné nemoci střešní. Paní Antonie Kostková z Red Lake, Wis., píše: Ctený pane Severo: Vaše léky jsou dobré. Mně uměly dvě děti na průjem před několika lety. Letos se mně roztonala holčička tři měsíce stará — již byla kost a kůžička. Koupila jsem váš lék proti choleře a průjmu a za dva dni bylo dítěku dobře. — Severův lék proti choleře a průjmu odstraňuje rychle a jistě letní nemoc, průjem, bolesti v střevech, koliku, zánět stěv a pobřišnice. Cena velké láhve 50 ctů, menší 25ctů. Nezapomeňte si opatřiti v čas láhvičku pro svoji domácnost, aby jste ji měli po ruce v případě potřeby. Když jedete z domova, vezměte vždy s sebou láhev Severova léku proti choleře a průjmu. (8x9)

AUGUST PAPEŽ

— vlastní —

HOSTINEC PRVÉ TRÍDY

(tak zv. So. Omaha Headquarter.)

na rohu 26. a N ulic v So. Omaze.

Krajané, kteří za jakoukoliv záležitostí So. Omahu navštíví, nechtě neopomenouti hostinec tento navštíviti a řízným moken a chutným zákuskem se posilniti. 5-1r

Pěkný hostinec a strávní dům

ve Schuyler, Neb.,

zařídil v Janečkové nové budově,

na místě E. Holubovi

Thom. Shaw.

Hostinec tento opatřen je vším pohodlím a zásoben hojně výtečnými nápoji, doutnky atd. Krajan Jos. Kudrna jest tu sklepčkem a s ochotou přiznive své obslouží.

Ku pohodlí vzdálenějším hostů zařizena při hostinci též stáj s-3m

Adresář

společ. Česko-Německé Dřivnické Podpor. Jednoty pro severskopádň obřty: Minneapolis, Iowa, Wisconsin. Nebraska a obř Dřivky

Hlavní Jednota v Montgomery, Minn. obřty své schůze každou řterou sobotu v mšlet v ulci F. V. Stařina a 3 hodiny odřty Vojtěškově, Vojtěch J. Fakar. — Valantolom ul. F. V. Stařin. — Valantolom ul. Jan Novotý — Valantolom ul. Van. Pařilka

Číslo I. v Montgomery, Minn. obřty své schůze každou řterou sobotu v mšlet v ulci F. V. Stařina a 3 hodiny odřty Vojtěškově, Vojtěch J. Fakar. — Valantolom ul. F. V. Stařin. — Valantolom ul. Jan Novotý — Valantolom ul. Van. Pařilka

Číslo III. v St. Paul, Minn. obřty své schůze každou řterou sobotu v mšlet v ulci F. A. Erch; tajemník, Frank Šek, 305 W. 7th St., St. Paul, Minn.; řstník, Frank Šek

Číslo IV. v Minneapolis obřty své schůze každou řterou sobotu v mšlet v ulci F. 36, Washington Hall, Washington Ave. 3 Přešeda, Fr. Jindra; tajemník, Josef Štraka; řstník, F. Kotlana

Číslo V. v Nově Praze, Minn. obřty své schůze každou řterou sobotu v mšlet v ulci F. J. Novotý; řstník, Jan Jellinek. New Prague Minn.

Číslo VI. v Hayward, Minn. obřty své schůze první sobotu v mšlet. Přešeda, Josef Křikava. Dřevor. Anton Šaman; tajemník, Vojtěch Pařovský; řstník, Minn. řstník, Fr. Šelčan. Pokladník, Karel Furfar

Nová Třeboň v VII. v Minn. obřty své schůze každou řterou sobotu v mšlet v ulci F. J. Novotý; řstník, Mat. Turck; pokladník Jan M. Klein

I. Českoslov. spol. v Denver, Colo., obřty své schůze každou druhou řterou sobotu v mšlet v ulci R. B. Steinko; 1549 Larimer St. Přešeda, J. L. Přebyl; řstník, Glouchville, Colo. — řstník, Josef Dřina, 3750 Franklin St., Denver, Colo. Knihovnik, Ant. Kotel, 2721 Market St., Denver, Colo.

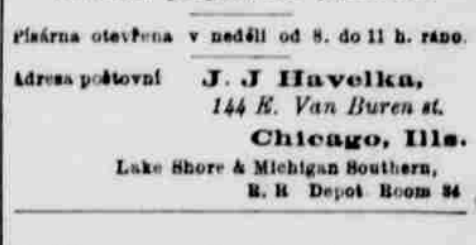
KUPTE SI PŘEPLAVNÍ LÍSTKY DO ANEBO Z ČECH za nejlevnější ceny od J. J. Havelky vrchního přeplavního jednatel.

řstřední otevřena v neděli od 8. do 11 h. rano

Adresa poštovní J. J. Havelka, 144 E. Van Buren St. Chicago, Ill.

Lake Shore a Michigan Southern, R. R. Depot Room 34

Dráha s pohovkovými vozy DO TEXAS.

Wagnerovy Buffetové Speci Vozy

VOLNÉ POHOVKOVÉ VOZY na všech vlakách.

Nejlepší dráha do všech míst Kansas, Indiánském území, Texasu, Mexiku a na Tichomořském pobřeží

Jde přímo do

Denison, Sherman, Greenville, Dallas, Ft. Worth, Hillsboro, Waxahachie, Waco, Temple, Bolton, Taylor, Gainesville, Lockhart, Henrietta, San Marcos, La Grange, Denton, Alvarado,

HOUSTON, GALVESTON, AUSTIN A SAN ANTONIO.

Joseph F. Patik jednatel MUTUAL LIFE, pojišťovny na řivot spořičnosti v New Yorku. Jednatel pro stály louny z Nebraska. Hlaste se neb dořte na Joseph F. Patik, North Bend, Neb. 1217

— Cyklon v St. Louisu za 25 centů. Čtete obřlášku na řiném mšlet.